

Datum

19 april 2022

Onderwerp

Verstrekken tijdelijke financiering aan ESCOSS

Uw kenmerk

FINESCOSS

Aantal bijlagen

n.v.t.

Wat adviseert het college te besluiten?

1. *Een overbruggingsfinanciering ter hoogte van maximaal € 700.000 te verstrekken aan De Wachtmeesters BV (dochter ESCOSS);*
2. *Een achtergestelde lening ter hoogte van maximaal € 1.400.000 te verstrekken aan De Wachtmeesters BV ten behoeve van de aanleg van de kabel van Enexis, inclusief het onderstation.*

Met de overbruggingsfinanciering lost De Wachtmeesters BV haar bestaande financiering van het Osse bedrijfsleven af. De achtergestelde lening is nodig om de kabel van Enexis aan te leggen, en het (bancair) eigen vermogen te versterken.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

Stichting ESCOSS is een initiatief van de gemeente Oss en de O.I.K. met als doel Osse ondernemers te stimuleren en te ondersteunen in het verduurzamen van hun bedrijfspanden. Ze wil een stevige bijdrage leveren aan de breed gedeelde ambitie om in Oss de CO2 uitstoot sterk te reduceren. Het gaat hier om het windmolenpark op Elzenburg-de Geer. ESCOSS heeft voor de realisatie van 2 van de 4 windturbines exploitatiemaatschappij de Wachtmeesters BV opgericht en bezit 100% van de aandelen. Gemeente Oss heeft met de Wachtmeesters BV afspraken gemaakt (o.a. opstalovereenkomst en kostenverhaal).

De Wachtmeesters BV heeft sinds enige tijd te kampen met financieringsproblemen. Aanleiding dat de Raad van State het bestemmingsplan en de twee omgevingsvergunningen voor windmolenpark Elzenburg-de Geer op 28 juli 2021 heeft vernietigd. Daardoor is de bouw van de windmolens en het vervolgens op gang komen van de bijbehorende inkomstenstroom aanzienlijk vertraagd. Tegelijk lopen de kosten door in afwachting van een nieuwe uitspraak.

De Wachtmeesters BV heeft vanuit het bedrijfsleven in Oss tijdelijke financiering ontvangen. Deze financiering drukt zwaar op de exploitatie en daarmee op de toekomstige

winstgevendheid van het project. De winsten van de Wachtmeesters BV komen statutair ten goede aan het duurzaamheidsfonds en daarmee aan de inwoners van Oss. Door dit uitstel staan deze toekomstige opbrengsten in het fonds onder druk.

Aan welke opdracht draagt dit advies bij?

Gemeente Oss wil haar deel van de afspraken in het Klimaatakkoord (49% CO₂ emissiereductie in 2030 en 100% in 2050) invullen. Het nationaal programma RES (Regionale Energie Strategie) is bedoeld om de afspraken uit het Klimaatakkoord verdeeld over 30 regio's, waaronder de regio Noord-Oost Brabant, te realiseren. De gemeenteraad heeft de concrete doelstellingen (11% energie besparen t.o.v. 2017, opwekken 0.93 PJ duurzame energie) voortvloeiend uit het bod van RES NOB voor Oss vastgesteld. Voor de opwekking is wel als voorwaarde gesteld dat we niet meer duurzame energie opwekken dan nodig is voor onze eigen opgave te weten 0,93 PJ aan duurzame energie in 2030.

Welk resultaat willen we bereiken?

Windpark Elzenburg-De Geer levert een aandeel aan de doelstelling voor opwekking van duurzame energie. Voor dit windpark zijn twee initiatiefnemers verantwoordelijk, namelijk Pure Energie en De Wachtmeesters BV. Door het verstrekken van financiering aan De Wachtmeesters BV geven we de beste kans van slagen op tijdige aanleg van de Enexis kabel en dragen we bij aan het optimaal werken van het duurzaamheidsfonds.

Welke argumenten zijn er voor dit advies? (=want)*1.1 Optimale werking van het duurzaamheidsfonds*

Statutair gaat de volledige winst van De Wachtmeesters BV naar het (nog op te richten) duurzaamheidsfonds. Daarvanuit worden nieuwe duurzaamheidsprojecten in de gemeente Oss gefinancierd of gesubsidieerd. Het gehele plan van windmolens op Elzenburg-de Geer is gebaseerd op een positieve businesscase. Door de vertraging in het proces is de winstgevendheid op korte termijn onder druk komen te staan. Er is tijdelijke betaalbare financiering nodig om dit initiatief continuïteit te bieden.

1.2 Van en voor de inwoners van Oss

Het duurzaamheidsfonds heeft ten doel om duurzame projectvoorstellen binnen de gemeente te financieren of van subsidie te voorzien. Het fonds staat open voor zowel burgers als bedrijven. Op deze manier profiteren potentieel alle inwoners en bedrijven van gemeente Oss in dit plan.

De Wachtmeesters BV geeft voor het verkrijgen van het benodigde (bancair) eigen vermogen zelf ook 6.800 obligaties uit van € 250 p/s, met een beoogd rendement van 6%. Deze zijn in de voorintekening vrijwel allemaal gereserveerd door Osse deelnemers in de verhouding inwoners 67% en bedrijven 33%. Dit deel van het windpark is dus 100% voor en door de samenleving van Oss.

2.1 Veilig stellen aanleg kabel Enexis en subsidie

Hoe langer het proces duurt om de windmolens te laten draaien, hoe meer de winsten voor het fonds onder druk komen te staan. De exploitatieperiode van de omgevingsvergunning is beperkt tot 25 jaar na het afgeven ervan. ESCOSS heeft daarom de engineering van het park, en de tender voor de elektra- en civieltechnische werkzaamheden en de turbine, reeds uitgevoerd. Dit in afwachting van de positieve uitspraak van de Raad van State en om de periode waarin geen productie wordt gemaakt te beperken.

ESCOSS is door Enexis binnen de verhitte markt "genoodzaakt" toch vast opdracht te verstrekken voor de aanleg van de kabel vanaf het 150KV onderstation aan de Landweerstraat Zuid tot aan het toekomstige inkoopstation op de Eemweg, ter plaatse van de windturbine. Dit is gedaan om de teruglevercapaciteit van de windturbines zeker te stellen. Planvoorbereiding en uitvoering bij Enexis kost veel tijd. Het is noodzakelijk tijdig een 'claim' leggen op de aansluiting en opdracht te geven tot aanleg.

Bij vertraging van meer dan een jaar na opdrachtverstrekking (dec-2020) kan Enexis besluiten de voor ESCOSS gereserveerde capaciteit alsnog weg te geven aan een andere partij. Door intensieve onderhandelingen heeft ESCOSS samen met de gemeente een nieuwe datum kunnen bedingen in jun-2022. De levering van het inkoopstation (niet-Enexis) moet tegelijk plaatsvinden met de kabel. Overigens nemen de werkzaamheden van Enexis ook circa 1 jaar in beslag.

Om de gereserveerde capaciteit te behouden en binnen de deadline van de SDE++ subsidie te blijven is het strategisch verstandig de werkzaamheden van Enexis en de aanleg van het inkoopstation niet te annuleren. Voor de SDE++ subsidie moet het windpark draaien binnen vier jaar na het afgeven van de beschikking. Als we aantonen dat de bouw is gestart, zij het met vertraging, dan verwachten we dat RVO daarvoor uitstel verleent. Door het verstrekken van de gevraagde financiering verlagen we het risico dat we geen kabel hebben. Zonder kabel kan het windpark niet functioneren en rendabel zijn.

Wat zijn kanttekeningen, tegenargumenten of risico's? (=maar)

1.1 Weinig zekerheden

Voor de financiering van de voorloopkosten zijn weinig tot geen zekerheden te verstrekken. Voor de achtergestelde lening geldt dat de Wachtmeesters BV de aan te leggen kabel van Enexis en het inkoopstation als zekerheid kan bieden. Primair heeft de kabel alleen waarde voor het windpark. Mocht het windpark geen doorgang vinden kan deze voorziening worden gebruikt om eventuele andere duurzame energieproducties (bijv. een zonneveld met meervoudig ruimtegebruik) op deze locatie te faciliteren en bij te dragen aan de verduurzaming van de gemeente Oss. Die moeten dan nog wel worden ontwikkeld.

1.2 Uitspraak Raad van State

Op grond van drie 'technische' fouten heeft de Raad van State op 28 juli 2021 besloten het ingediende bestemmingsplan te vernietigen. Afgelopen maanden heeft de provincie haar beleid aangepast, zodat we de genoemde technische fouten in het bestemmingsplan

eenvoudig kunnen herstellen. Het nieuwe aangepaste bestemmingsplan is vastgesteld in raad van 16 december 2021. Door het college zijn de noodzakelijke omgevingsvergunningen afgegeven op 17 december 2021.

Gezien de uitspraak d.d. 28 juli 2021, de aard van de technische fouten en de wijze waarop deze zijn hersteld, verwachten we dat het bestemmingsplan en de Omgevingsvergunning een beroepsprocedure bij de Raad van State met succes doorstaat. Inmiddels is bekend dat er een aantal beroepschriften zijn ingediend bij de Raad van State. Nadat kennis is vernomen van de beroepschriften zal de gemeente een verweerschrift aanleveren.

1.3 Staatssteun

Het verstrekken van een financiering door de gemeente aan een initiatief kan worden gezien als niet toegestane staatssteun. Toch is dit niet het geval in deze casus. Ten eerste is geen sprake van een streven naar winst. Statutair vloeit 100% van de winst van het initiatief naar de samenleving door middel van het duurzaamheidsfonds. Het ontbreken van winststreven was überhaupt een voorwaarde om de windmolens te mogen plaatsen op gemeentelijke grond.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

Rente en aflossing

De overbruggingsfinanciering wordt afgelost zodra externe projectfinanciering is verkregen door De Wachtmeesters BV. De achtergestelde lening wordt op zijn laatst afgelost in een periode van 10 jaar ná het opstarten van de productie van de windmolens en op die momenten dat voldoende cashflow wordt gegenereerd.

We brengen gedurende de looptijd van de financiering rente in rekening. Bovenop de door ons betaalde marktrente rekenen wij een risico-opslag. In aansluiting op andere soortgelijke financieringen brengen wij 5,5% rente in rekening.

Risicoprofiel

Een achtergestelde lening kent een hoger risicoprofiel dan een reguliere lening. Datzelfde geldt ook voor de overbruggingsfinanciering. Daarom treffen we een risicovoorziening ter grootte van 100%. Deze dekken we uit de reserve Economie voor zover deze toereikend* is of de algemene reserve. De reserve economie is bedoeld om projecten en activiteiten te versnellen die bijdragen aan het realiseren van onze economische ambities. Het gaat om projecten die een stimulans zijn voor economische innovatie, kennisontwikkeling, ondernemerschap en nieuwe business-initiatieven binnen de gemeente.

*Ten tijde van schrijven van dit collegevoorstel is nog onzeker of een storting van 2,3mln in de reserve economie wordt gerealiseerd. Dit is een voorstel in de bestemming rekeningresultaat in de jaarrekening 2021.

b. Privacy

N.v.t.

c. Communicatie

Naar aanleiding van een positief raadsbesluit sluiten we een bilaterale leningsovereenkomst met De Wachtmeesters BV.

d. Uitvoering

Gemeente Oss verstrekt de lening aan De Wachtmeesters BV en voert de administratie rondom rente en aflossing.

e. Overlegd met

- Frank den Brok, wethouder
- Johan van der sloot, wethouder
- Frenkel Beerens, projectleider ontwikkeling ruimte en energie
- Peter Mertens, programmamanager energietransitie
- Coen van den Hout, concerncontroller
- Michiel Moret, directeur De Wachtmeesters BV

Samenvatting (=korte inhoud)

ESCOSS heeft gevraagd om financiering van de gemeente. Er is vertraging in het project windmolens Elzenburg-de Geer door de negatieve uitspraak van de Raad van State. Het project maakt gebruik van tijdelijke financiering vanuit het bedrijfsleven. Dit gaat ten laste van toekomstig rendement. Enexis voert de druk op om te starten met de aanleg van de kabel.

Gemeente Oss verstrekt een overbruggingslening en een achtergestelde lening om mogelijk te maken dat de kabel van Enexis kan worden aangelegd en de kosten voor tijdelijke financiering beperkt blijven. Op de langere termijn komt dit ten goede aan het duurzaamheidsfonds waarmee inwoners en bedrijven in Oss subsidie of financiering krijgen voor duurzame projecten.